

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури

Кафедра охорони праці і безпеки життєдіяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк
“ _____ ” _____ 2018 р.

03-10-52

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

The program of professional training

Перша виробнича практика

First Professional training

спеціальність 263 «Цивільна безпека»
specialty 263 «Civil security»

спеціалізація «Охорона праці»
specialization «Labour protection»

Рівне – 2018

Робоча програма першої виробничої практики для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека». Рівне: НУВГП, 2018. – 13 с.

Розробники: Филипчук В.Л, д.т.н., професор кафедри охорони праці і безпеки життєдіяльності, Гнеушев В.О., к.т.н., доцент, доцент кафедри охорони праці і безпеки життєдіяльності, Прокопчук Н.М., доцент кафедри охорони праці і безпеки життєдіяльності, Шаталов О.С., к.с-г.н., доцент, доцент кафедри охорони праці і безпеки життєдіяльності

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри охорони праці і безпеки життєдіяльності

Протокол від 25 жовтня 2018 року № 4

Завідувач кафедри _____ (В.Л. Филипчук)

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності «Цивільна безпека»

Протокол від 25 жовтня 2018 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ (В.Л. Филипчук)

© В.Л. Филипчук, 2018
© В.О. Гнеушев, 2018
© Н.М. Прокопчук, 2018
© О.С. Шаталов, 2018

© НУВГП, 2018 рік

ВСТУП

Програма першої виробничої практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 263 «Цивільна безпека».

Практика студентів є невід'ємною складовою частиною навчального процесу з підготовки фахівців у вищих навчальних закладах і проводиться на підприємствах, установах і в організаціях різних галузей економічної діяльності, освіти, охорони здоров'я, культури, торгівлі і державного управління.

Перша виробнича практика спрямована на закріплення теоретичних знань, практичних навичок та умінь сформованих компетенцій за освітньо-професійною програмою «Охорона праці».

Відповідальність за організацію і контроль практики несе директорат ННІ будівництва та архітектури, а відповідальність за проведення і навчально-методичне керівництво здійснює випускаюча кафедра.

Робоча програма розроблена на основі "Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України", затвердженого наказом Міністерства освіти України від 8.04.1993 р. №93 та відповідно до навчального плану підготовки бакалавра НУВГП.

Вимоги до знань та умінь, набутих під час проходження практики, визначаються галузевим стандартом вищої освіти України зі спеціальності «Цивільна безпека» та освітньо-професійною програмою «Охорона праці».

Анотація

Впродовж перших трьох курсів навчання студенти вивчають 16 навчальних дисциплін циклу професійної підготовки, 18 дисциплін циклу загальної підготовки, а також навчальні дисципліни вільного вибору. Знайомство з виробничими умовами, організацією охорони праці на діючих підприємствах, в установах та організаціях є корисним окремим етапом навчального процесу, під час якого набуті компетенції підтверджуються студентами у професійній діяльності.

Перша виробнича практика студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека» має на меті ознайомити їх з умовами праці, травматизмом і професійними захворюваннями в різних сферах виробничої діяльності, з основними виробничими факторами негативного впливу на працездатність, здоров'я працівників та населення прилеглих територій, навчити методам протидії цим факторам та попередженню прояви їх негативних впливів.

Ключові слова: безпека, праця, виробництво, травма, гігієна, санітарія, охорона.

Abstract

During the first three courses, students study 16 academic disciplines cycle of professional training, the 18 subjects of the cycle of General training, as well as subjects of free choice. Familiarity with production conditions, organization of labor protection at the operating enterprises, in institutions and organizations is a useful as a separate stage of the educational process, during which the acquired competences are confirmed by students in their professional activities.

The First Professional training of students specialty 263 "Civil security" aims to familiarize them with the working conditions, traumatism and professional diseases in various fields of industrial activity, with the main production factors of negative impact on performance, the health of workers and population of adjoining territories, to learn the methods to counteract these factors and to prevent the manifestation of their negative impacts.

Key words: hygiene and sanitation of labor, labor protection, occupational injury, occupational safety, rights and obligations.

1. Опис виробничої практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика практики
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>26 «Цивільна безпека»</u>	Обов'язкова
	Спеціальність <u>263 «Цивільна безпека»</u>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –	Спеціалізація «Охорона праці»	Рік підготовки
		3-й
		Семестр
6-й		
Загальна кількість годин – 180		180 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: 36	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вид контролю:
		Диференційований залік

2. Мета і завдання виробничої практики

Мета виробничої практики – це закріплення практичними навичками теоретичних знань, що отримав студент в університет при вивченні спеціальних дисциплін, оволодіння сучасними методами і формами управління охороною праці на виробництві, придбання виробничих навичок з обраної спеціальності шляхом безпосередньої участі у виробництві.

Завдання практики:

- вивчення системи управління охороною праці на підприємстві, в організації чи установі, що є базою практики;
- вивчення посадових обов'язків керівників структурних підрозділів, зокрема – з питань охорони праці;
- вивчення економічного стимулювання охорони праці, *наужової* організації праці, планування заходів з охорони праці;
- ознайомлення з основами технологічних процесів, в тому числі – операцій, що забезпечують безпеку праці;
- вивчення питань, пов'язаних з роботою служби охорони праці на підприємстві, основні завдання служби, функціональні права та обов'язки,

посадові інструкції, відомчі положення про охорону праці, контрольні заходи з перевірки стану охорони праці;

- ознайомлення зі станом і умовами виробничої санітарії та гігієни праці;

- вивчення порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на підприємстві;

- ознайомлення з проведенням навчання і атестації працюючих, проведенням інструктажів і їх оформленням.

Після проходження виробничої практики студент повинен:

знати:

- потенційні джерела небезпечних і шкідливих виробничих факторів на об'єкті практики, що можуть спричинити небажані наслідки;

- природу негативного впливу на організм людини та її працездатність різноманітних чинників що мають місце чи можуть бути на об'єкті практики;

- організаційно-правові питання охорони праці, основи фізіології, виробничої санітарії, промислової, техногенної та пожежної безпеки, що визначені нормативно-правовими актами;

вміти:

- науково обґрунтовувати відповідні заходи захисту працюючих від негативного впливу шкідливих і небезпечних виробничих чинників, втілювати їх у виробничу діяльність підприємства з метою створення належних умов праці;

- приймати інженерно-технічні рішення, за яких організація праці, обладнання та машини, що задіяні у виробничому процесі, не створюють умов для реалізації небезпек в події з небажаними наслідками;

- здійснювати заходи з ефективного використання колективних та індивідуальних засобів захисту працюючих у структурних підрозділах на об'єкті практики.

3. Програма проходження практики

№ з/п	Найменування заходів	Об'єм	
		год.	%
1	Оформлення прибуття і проходження виробничої практики на підприємстві. Проходження вступного інструктажу у відділі охорони праці.	6	4
2	Проходження первинного інструктажу з охорони праці на робочому місці. Знайомство з базою виробничої практики. Отримання загальних відомостей про підприємство, схему підпорядкованості підрозділів технологічну схему виробництва, розміщення устаткування і споруд на території підприємства.	12	8
3	Ознайомлення з методами виконання основних видів виробничої діяльності, видами машин, механізмів, інструментів і пристроїв, які застосовуються при їх виконанні.	12	7
4	Ознайомлення з методами і засобами забезпечення безпечних умов праці при виконанні різних видів робіт.	18	10
5	Ознайомлення з переліком підготовчих робіт, що виконані чи виконуються до початку основної виробничої діяльності на об'єкті практики, включаючи спорудження під'їзних шляхів, інженерних мереж, складів, побутових приміщень, доставки сировини тощо.	18	10
6	Ознайомлення з організацією роботи служби охорони праці на підприємстві, призначенням служби та основними завданнями, що повинні вирішуватися і вирішуються в реальності, функціональними правами та обов'язками спеціалістів, їх відповідальністю.	24	12
7	Ознайомлення зі станом виробничого	24	12

	травматизму, професійних захворювань та аварій на підприємстві. Ознайомлення з порядком розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на підприємстві.		
8	Ознайомлення з проведенням навчання і атестації працюючих, проведенням інструктажів та їх оформленням. Ознайомлення з проведенням атестації робочих місць за умовами праці на відповідність вимогам державних нормативних актів з питань охорони праці	18	10
9	Пошук та опис недоліків, які, на думку практиканта, були допущені робітниками і інженерно-технічними працівниками при організації та здійсненні виробничої діяльності підприємства і призвели до погіршення умов та безпеки праці.	18	10
10	Написання звіту, його оформлення, здача на перевірку керівникові практики від виробництва, захист звіту на виробництві, якщо це передбачено в договорі між НУВГП та підприємством, що є базою практики	18	10
11	Здача звіту керівникові практики від університету, захист звіту, отримання заліку.	12	7
Разом:		180	100

4. Рекомендована схема звіту

ВСТУП.

1. Загальні відомості про об'єкт практики.

1.1. Загальні відомості про підприємство, його адміністративно-географічне положення, продукцію. Схема підпорядкованості підрозділів, технологічна схема виробництва, розміщення устаткування і споруд на території підприємства.

1.2. Підготовчі роботи, що виконуються до початку основної виробничої діяльності на об'єкті практики, включаючи спорудження під'їзних шляхів, інженерних мереж, складів, побутових приміщень, доставки сировини тощо.

2. Організація охорони праці на підприємстві.

2.1. Організація роботи служби охорони праці на підприємстві.

2.2. Методи і засоби забезпечення безпечних умов праці при виконанні різних видів робіт.

2.3. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на підприємстві.

3. Організація навчання та атестації персоналу з питань охорони праці.

3.1. Організація навчання персоналу з охорони праці.

3.2. Організація атестації робочих місць за умовами праці.

4. Висновки.

5. Список використаних літературних джерел.

5. Порядок організації практики

Безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою студентів забезпечує кафедра охорони праці і безпеки життєдіяльності, яка здійснює наступні заходи:

- інструктує студентів стосовно безпеки життєдіяльності при слідуванні до місця виробничої практики та під час її проходження;

- розробляє програму практики і, при необхідності, доопрацьовує її, але не рідше, ніж один раз на п'ять років;

- розробляє тематику індивідуальних завдань на період проведення практики;

- організовує проведення зборів студентів з питань практики за участю керівників практики;

- здійснює від навчального закладу керівництво і контроль за проведенням практики;

- повідомляє студентів про систему звітності з практики, яка затверджена кафедрою, а саме – подання письмового звіту;

- обговорює підсумки та аналізує виконання програм практики на засіданнях кафедри;

Студенти вищих навчальних закладів при проходженні практики зобов'язані:

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;

- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, внутрішнього розпорядку;

- відповідально ставитись до своїх обов'язків під час проходження практики на підприємстві, в організації чи установі;
- своєчасно оформити звітну документацію та скласти залік з практики.

6. Методи контролю

6.1 Критерії оцінювання виробничої практики

Критерії оцінювання практики	Кількість набраних балів	Примітки
Студент повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики. Основні положення звіту глибоко обгрунтовані, логічні. Висока старанність у виконанні, бездоганне зовнішнє оформлення. Захист звіту впевнений і аргументований.	90-100	
Студент повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики. Основні положення звіту достатньо обгрунтовані, незначне порушення послідовності. Достатня старанність у виконанні, добре зовнішнє оформлення. Захист звіту аргументований, але з деякими неточностями у другорядному матеріалі.	82-89	
Студент повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики, але має деякі неточності. Основні положення звіту обгрунтовані, незначне порушення послідовності. Достатня старанність у виконанні, добре зовнішнє оформлення. Захист звіту аргументований, але з деякими неточностями, які студент сам виправляє.	74-81	
Студент повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам	64-73	

<p>програми практики, але має неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності. Посередня старанність у виконанні, задовільне зовнішнє оформлення. Захист звіту з незначними помилками, які студент сам виправляє за допомогою викладача.</p>		
<p>Студент повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми практики, але має неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності. Посередня старанність у виконанні, задовільне зовнішнє оформлення. Захист звіту із значними помилками, які студент сам виправляє за допомогою викладача.</p>	60-63	
<p>Студент виконав програму практики (більше 50%), звіт відповідає вимогам програми практики, але має значні неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності. Посередня старанність у виконанні, задовільне зовнішнє оформлення. Захист звіту з великими помилками і прогалинами, які студент не може виправити.</p>	37-59	можливість повторного складання
<p>Студент частково виконав програму практики (менше 50%) і представив звіт поганого зовнішнього оформлення. Захист звіту з великими помилками і прогалинами, які студент не може виправити.</p>	1-36	обов'язкове повторне проходження практики

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Виконання обов'язків на базі практики	Правильність написання звіту	Захист звіту	Разом
30	30	40	100

Шкала оцінювання

<i>Сума балів за всі форми навчальної діяльності</i>	<i>Оцінка за національною шкалою Для диференційованого заліку</i>
90-100	відмінно
82-89	добре
74-81	добре
64-73	задовільно
60-63	задовільно
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним проходженням практики

8. Рекомендована література

Базова

1. Положення про проведення практик студентів вищих навчальних закладів України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>. (дата звернення: 10.11.2018)

2. Москальова В.М., Филипчук В.Л., Кусковець С.Л., Турченко В.О. Охорона праці в питаннях та відповідях.- Рівне: Редакц.-видавн. центр НУВГП, 2011. – 452 с.

Електронний репозиторій НУВГП

1. Розслідування нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві: навч. посіб. / В.Л. Филипчук, К.Н. Ткачук, М.В. Сурговський [та ін.]; за ред. В.Л. Филипчука. – Рівне : НУВГП, 2013. – 278 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/1874/> (дата звернення: 31.05.2018)

2. Шаталов О.С., Кусковець С.Л. Потенційно небезпечні виробничі технології та їх ідентифікація. Практикум: навч. посіб. – Рівне: НУВГП, 2012. – 204 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/2323/> (дата звернення: 31.05.2018)

Додаткова

1. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: Загальні вимоги. Навчальний посібник. – К.: «Основа». 2011. – 551 с. URL: <https://www.zerkalov.org/files/opgkniga.pdf> (дата звернення: 31.05.2018)
2. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2245-14> (дата звернення: 01.06.2018)
3. Кабінет Міністрів України. Постанова від 11.07.2002 р. № 956 № «Про ідентифікацію та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/956-2002-%D0%BF> (дата звернення: 01.06.2018)

9. Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека НУВГП – м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75, URL: <http://lib.nuwm.edu.ua/>
2. Обласна наукова бібліотека – м. Рівне, майдан Короленка, 6, URL: <http://libr.rv.ua>
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/123>
4. Верховна Рада України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>
5. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
6. Міністерство праці та соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
7. Управління Держпраці у Рівненській області. URL: <http://rv.dsp.gov.ua/>
8. Журнал „Промислова безпека”. URL: <http://prombezpeka.com/>
9. Журнал «Охорона праці». URL: <http://ohoronapraci.kiev.ua/>
10. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL: <http://www.dsns.gov.ua/>